

„Jan sedmi církevním obcím v Asii: milost vám a pokoj.“ (Zj 1,4)

O Janovi již víme, že to může být kdokoli, koho pověřuje sám Pán, aby nás oslovil. Sami můžeme být „Janem“ pro druhé. Pán si může posloužit jakoukoli situací a jakýmkoli nástrojem, z naší strany třeba i nevědomě. Přesto však existuje „pověření“ závažnějšího druhu, a to když Pán člověka k něčemu povolává a on toto povolání přijímá se vši zodpovědností a věrností. Pak před ním Pán jako svitek rozvine dějství duchovního života, duchovního zápasu se všemi epizodami a dramaty. Tomu pak může být účastný každý, kdo to přijme. Člověk se tak sám stává „Janem“ a svědčí „sedmi církvím“, a to jedinečným způsobem, který je svěřen v dějinách světa pouze jemu. Někdy Pán chce, aby to svědectví bylo skrytější, někdy aby bylo zjevnější. Jan, který sepsal *Zjevení*, dostal od Boha dar hluboce symbolického a básnického vyjádření, které silně rezonuje po celé dva tisíce let a kterému je třeba dobře porozumět.

„Sedm církví“ je plnost církve, *celá církev*. Zároveň – jelikož podle biblické symboliky víme, že sedmička vždy znamená *pozemskou* plnost – si můžeme povšimnout, že je to stále „sedm“ církví, nikoli „jedna“ církev. Plnost jednoty je teprve předmětem naděje. Na zemi však usilujeme o jednotu v mnohosti skrze stále větší lásku: největší dar, o který se vede nejtěžší zápas. Každá ze sedmi církví je totiž zároveň ohraničeným městem – stále ještě není plně dostavěný jediný Nebeský Jeruzalém, kdy bude všechno ve všem. Láska, která je „stavebním materiálem“ Nebeského Jeruzaléma, zde ještě naráží na „hradby Jericha“ – našich nejrozumnějších větších či menších vnitřních překážek, strachů a hříchů. Přesto ale každá z těchto církví má účast na tom, co říká Pán těm druhým – Pán spojuje církev svým Slovem: každá má účast na duchovním zápase, který je charakterizován právě onou „sedmičkou“: jsme vyhnanci z ráje, jsme na cestě do nebe, ale ještě v něm nejsme. Církev však není společenské zřízení, které by mělo za cíl vytvořit nebe na zemi („babylonské věže“ v mnoha podobách), ale jsme *správcové Kristovy kenoze* (Ježíšova snížení se ke člověku).

Sousloví „milost a pokoj“ je v Novém zákoně velmi častý pozdrav. Je to pozdrav výsostně křesťanský, ačkoli ho v běžném kontaktu dnes už neužíváme. Církev není pouze *správcem Ježíšovy kenoze* (to by bylo málo), je zároveň *správcem Ježíšova přícházení* („Až budu vyvýšen, potáhnu všechny k sobě“; srv. *Jan 12,32*), kdy na nás postupně vylévá Ducha Svatého a jednou jej vylije v plnosti. Tím, že se nám Duch Svatý zatím v plnosti nemůže dát, protože k tomu nejsme disponovaní, dává se nám skrze své projevy a svá gesta čili svou *milost* (to je kenoze Ducha); Duch se neprojevuje sám, ale anonymně se nám dává v nesčetném množství darů, od „nejobyčejnějších“ – odkud například pochází náš vlastní intelekt nebo nějaký

talent? – po ty nejvznešenější, a dává nám je takovým způsobem, že si ani neuvědomujeme, že On je jejich původcem, a bereme je leckdy automaticky. Dal nám svobodu je užívat podle našich schopností a našeho uvážení. Ovšem stejně jako je velký rozdíl v tom, jak vděčně, nebo nevďěčně přijímá dary od rodičů dítě, tak hraje velkou roli to, jak tuto svobodu vůči Duchu Svatému a jeho milosti využíváme také my a nakolik s jeho milostí spolupracujeme.

„Je potřeba vnitřního míru, aby se mohly rozvinout naše duševní schopnosti. Ale k opravdovému míru vede jenom mír, který přináší Kristus, kníže míru.“ (Špidlík) Zatímco milost máme vždycky „po ruce“, protože Duch vůči nám vztahuje svou pomocnou ruku bez přestání, *pokoj* je něco, co nemáme vždy a o co musíme zápasit. Někdy nás z falešného pokoje, klidu, vyvádí sám Pán! Vrhá do našeho života „oheň a meč“ (srv. *Lk* 12,49; *Mt* 10,34), převrací stoly s našimi bůžky a vyhání nás z Chrámu ven (srv. *Mt* 21,12), protože jsme se v něm zapomněli klanět Pánu. Proto se nemusíme bát, když nás přepadne neútěcha nebo zaskočí nějaká nesnáz, ale jednoduše se můžeme Pána začít ptát: „Co mi tím chceš, Ježíši, říci?“ Spolupráce s milostí potom může také znamenat spolupráci s doslova „porodními bolestmi“ pokoj–nepokoj, útěcha–neútěcha. Pán nás nepokojem leckdy chce posunout dál a obohatit, učinit z nás zralejší osobnost.

Milost a pokoj jsou dvěma rukama požehnání nacházejícího se v závěru mše. Toto požehnání je jakoby pečetí mše. Nejenže zpečetuje naše misijní poslání (které je podstatné), ale zároveň také „ukrývá“ to, co se ve mši odehrálo. Leckdy nerozumíme tomu, proč jsme nějakou nesnáz nebo bolest museli prožít a jakou milost nám to vlastně přineslo. Potom je to třeba v největší důvěře vložit pod tuto mešní pečeť a být si vědom toho, že to jednou v nebi bude tvořit bohatství, které na vlastní oči uvidíme a budeme za ně vděční. Připomeňme si obraz, který Jan předestírá ve *Žjevení* v následných kapitolách: žena, která v bolestech porodila Dítě, musí prchnout sama na poušť, zatímco Dítě je uchváčeno do nebe a je skryto jejím zrakům (srv. *Žj* 12). Proč? Aby je okamžitě nepohltil velký drak, který si na ně po celé dějiny brousí zuby.

Přání *milost a pokoj* je ryze křesťanským přáním, aby obojí v životě rostlo (a ve spolupráci s Duchem také skutečně roste). Milost leckdy roste cestou protisměrů a nepokojů – někdy sám nepokoj je milost, protože je cestou k větší milosti. Je velká křesťanská statečnost tuto logiku přijmout. Být mučedníkem neznamená čekat, že mi někdo „setne hlavu“, stačí jednoduše přijmout tuto logiku vděčnosti a vědomí smysluplnosti toho, co mi Pán posílá a co nemusí být vždy pouze „slunečným počasím“. Milost a Pokoj je vlastně Duch Svatý sám a Ježíš sám, a když máme Ducha a Ježíše v plnosti, pak se nacházíme v Otcově domě. Křesťanské přání *milost a pokoj* tedy znamená přání definitivní plnosti, ke které nás Bůh chce dovést, a zároveň obsahuje veškerý boj, který je třeba pro to podstoupit: zápas o milost, zápas o Ducha, kterého zlý duch Adamovi a Evě vytrhl ze srdce. Ježíš nám ho do srdce znovu zasadil a je na nás, jak jej budeme v sobě pěstovat.

S. Anna Lexmaulová

* * *

Vstupem do nového roku 2024 se Kristův druhý příchod ve slávě opět o něco přiblížil: vždyť po celá staletí pravověrní křesťané Pána s láskou čekají a věrně vyhlíží až do okamžiku, kdy ho uvidíme Tváří v tvář. Když se kardinál Špidlík chystal odejít k Pánu svého života, řekl s radostí, že celý život hledal Kristovu Tvář a nyní ji už velmi brzy uvidí. Když takto od nás odcházel sv. Jan Pavel II., řekl krátce, ale výstižně: „Jsem šťastný, buďte i vy!“ Co to pro nás může znamenat? Naši velikáni, světci a Boží přátelé se velmi těšili na shledání s Pánem. My „ubozí“, ještě stále bojující na této zemi, máme snad plakat, bát se a strachovat z jeho příchodu mezi nás? Pán očekává naši radost. Chce nás nalézt pokorné, tiché, s vnitřní přirozenou a velikou radostí srdce!

S. Kateřina Klosová

* * *

Ze slov papeže Františka: Víra není jen ticho, které akceptuje všechno bez odpovědi, naděje není jistota, která tě zabezpečí před pochybnostmi a rozpaky. Nezřídka je naděje temnotou, ale je a vede tě vpřed. Víra je také zápas s Bohem a představuje mu naši hořkost bez „zbožných“ fikcí. Kdosi mi řekl: „Hněval jsem se na Boha a řekl jsem mu to a ono...“ – odpověděl jsem „Ale On je Otcem, On tě chápe!“ Tuto odvahu je třeba mít! Toto je naděje. A naděje znamená také nemít strach vidět realitu takovou, jaká je, a přijmout její protivenství. Znamení, které Bůh dává Abrahámovi, je pokyn, aby věřil a doufal dál: „Pohlédni na nebe a spočítej hvězdy... Tak četné bude tvé potomstvo.“ (Gn 15,5) Příslib dosud trvá, něčeho se v budoucnu ještě lze nadát. Bůh vyvádí Abraháma ven ze stanu, ve skutečnosti z jeho omezených vizí, a ukazuje mu hvězdy. Víra se musí umět dívat očima víry. Jsou to jenom hvězdy, které mohou vidět všichni, ale pro Abraháma se mají stát znamením věrnosti Boha. A toto je víra, cesta naděje, kterou se má každý z nás ubírat. Když i nám zůstane jako jediná možnost pohlédnout na hvězdy, pak je čas důvěřovat Bohu. Nic není krásnějšího. Naděje neklame.

